

УДК:339.9

Гонча Л.А.*, Тихомирова М.В.**

АУТСОРСИНГ В УКРАЇНІ

Сьогодні аутсорсинг є поширеним видом діяльності, оскільки забезпечує скорочення витрат і збільшення рівня конкурентоспроможності.

Аутсорсинг передбачає передачу компанією частини її завдань або процесів стороннім виконавцям на умовах субпідряду. Угода, за якою робота виконується особам з зовнішньої компанії, яка зазвичай ще є і експертом в цьому виді робіт. Аутсорсинг часто використовується для скорочення витрат.

Найчастіше застосовується ІТ-аутсорсинг, тобто аутсорсинг інформаційних технологій, зокрема робіт зі створення та супроводу програмних продуктів. Очевидним є зменшення витрат, що пов'язані з великою заробітною платою програмістів в країнах з розвинутою економікою. Відповідно й утримання ІТ-підрозділів великих корпорацій вимагає колосальних витрат. Щоб їх зменшити, доцільно відмовитися від повного штату програмістів і передати деяку частину їхньої роботи іншим фірмам, в багатьох випадках — за кордон, що обходиться набагато дешевше. Так різниця в оплаті праці «всередині» компанії та «зовні» створює «офшорне програмування» як бізнес-напрямок.

До переваги аутсорсингу слід віднести зростання рентабельності бізнесу, скорочення витрат на обслуговування бізнес-процесів; концентрація всіх зусиль на основному бізнесі.

Передача супутніх бізнес-процесів на аутсорсинг дозволить направити зусилля на основну справу компанії, залучення чужого досвіду, аутсорсингова компанія спеціалізується на визначеному виді діяльності та обслуговує велику кількість фірм, що дозволяє їй досконало розбиратися у всіх поточних питаннях і використовувати напрацьований досвід.

Аутсорсингова компанія несе відповідальність за роботу, яку виконує згідно з договором на обслуговування та поточним законодавством. При збільшенні масштабів бізнесу підприємству слід наймати працівників, нести витрати на їхнє навчання, обладнання робочого місця, платити додаткові податки, компенсації тощо, що потребує часу та додаткових витрат і може призвести до зниження мобільності бізнесу і зростанню витрат. Для аутсорсингової компанії збільшення або скорочення масштабів бізнесу буде супроводжуватися лише переглядом вартості послуг, які передані на аутсорсинг.

Недоліками аутсорсингу є загроза невиконання конфіденційності. Аутсорсингова фірма гарантує, що витік інформації про замовника неможливий, але виконання цього пункту не може гарантуватися стовідсотково. В аутсорсинговій фірмі діє положення про комерційну таємницю клієнта, порушення якої несе збитки перш за все безпосередньо в самій аутсорсинговій компанії. Передача інформації про діяльність клієнта виконується тільки згідно з поточним законодавством, вартість аутсорсингу досить часто може бути вища за вартість ведення обліку внутрішніми працівниками. Як будь-яка фірма, аутсорсингова фірма потенційно може збанкрутувати, що породжує додаткові проблеми з пошуку іншої аутсорсингової фірми і передачі їй всіх справ.

* к.е.н., Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля

** студентка Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля

У світовому рейтингу виробників програмного забезпечення Україна займає 15 місце. У нашій країні налічується біля тисячі компаній, що займаються розробкою ПЗ: у сфері зайнято близько 25-30 тисяч українських фахівців. За словами президента Альянсу компаній-розробників програмного забезпечення, річна частка України у світовому аутсорсингу складає приблизно \$600 млн.

Один з видів аутсорсингу є офшорний аутсорсинг, який передбачає передачу некритичних для бізнесу процесів компаніям, що знаходяться в географічному віддаленні. Іншими словами — це взаємовигідне співробітництво компаній, при якій фізичне розташування офісів кожної з них не має значення. Найзначущішою при цьому є економія за рахунок різного рівня оплати праці.

Розрізняють такі види офшорного аутсорсингу - винос другорядних служб підтримки інфраструктури (ІТО-infrastructure technology outsourcing); винос некритичних для бізнесу процесів, що вимагають великого обсягу щодо некваліфікованої праці (BPO-business process outsourcing); розробка програмного забезпечення на замовлення (Software R & D, Application Development).

Щорічний обіг ринку офшорного аутсорсингу становить ≈ 315 млрд. \$. Найсильнішу позицію на ринку офшорного аутсорсингу займають Індія і Китай. Крім того, сильні позиції займають Росія, Пакистан, Бангладеш, Болгарія, Україна, Білорусь, Румунія, Філіппіни, Єгипет.

Дослідження індустрії офшорного аутсорсингу в Україні показує, що за останні три роки Україна, без сумніву, стала найпривабливішою ціллю для аутсорсингу в Східній Європі. Будучи другою за кількістю населення після Росії, а також завдяки радянській науковій спадщині і прагненню підприємців до успіху, країна може похвалитися найшвидше зростаючою індустрією розробки програмного забезпечення.

Згідно з даними провідного експерта російського та східноєвропейського ринків програмного забезпечення, офшорний аутсорсинговий ринок в Україні зріс у 2011 році на 47%, при цьому щорічно на ринку праці з'являється 30.000 випускників вузів — фахівців у сфері ІТ-послуг. Недостатня інтеграція з Європейським Союзом стримує зростання цін і виїзд ІТ-професіоналів із країни. Відомо, що Польща й інші нові держави-члени ЄС шукають кваліфіковані ІТ-ресурси в Україні. Німеччина також визнає можливості аутсорсингу в Україні — німецькі замовники використовують 6% всіх офшорних аутсорсингових ресурсів України.

Індустрія виграє завдяки безвізовому режиму з Євросоюзом і Північною Америкою та географічній близькості до Європи, але в той же час в Україні недавно відбувалися часті зміни в уряді. Доки зміни в уряді не впливають на бізнес у сфері аутсорсингу, державна політика в цій сфері, відіграє позитивну роль для довгострокових перспектив індустрії по розробці програмного забезпечення.

Індустрія добре розвинена в Києві, де працевлаштовано більше 50% усіх фахівців у сфері розробки програмного забезпечення, але водночас швидко розвивається у Львові і Харкові. Аутсорсингова індустрія досить розрізнена. З 70 опитаних компаній тільки у сімох за 2011 рік працювало більше 300 осіб, у той час як 21 компанія нараховувала біля 100 і більше співробітників.

Виходячи з цього можна сказати, що в умов здійснення антикризового управління припускають розробку методик оцінки ризиків застосування аутсорсингових операцій та розробку регламентів взаємодії замовника й виконавця з погляду дотримання балансу інтересів та розподілу економічного ефекту у стратегічній перспективі реалізації процедури санації або відновлення платоспроможності суб'єкта господарювання.